

Posudek oponenta Habilitační práce

Univerzita Karlova

Jméno autora: MUDr. MgA. Kateřina Rusinová, Ph.D.

Název pracoviště: Klinika paliativní medicíny 1. LF UK a VFN v Praze

Název práce: Etika a komunikace v intenzivní medicíně

Oponent: doc. MUDr. Martina Kosinová, Ph.D.

Pracoviště oponenta: Klinika dětské anesteziologie a resuscitace LF MU a FN Brno; Ústav simulační medicíny LF MU

Habilitační práce MUDr. MgA. Kateřiny Rusinové, Ph.D. je komentovaným souborem prací, jež se věnují zkoumání propojení klinické etiky a intenzivní medicíny. Předkládané téma je velmi aktuální a doposud velmi často opomíjené zákoutím našeho oboru. Velmi oceňuji práci MUDr. MgA. Kateřiny Rusinové, Ph.D. nejen jako odbornice na etická témata a témata paliativní péče v našem oboru, ale i ve schopnosti budování osvěty nejen v odborných kruzích, ale i mezi laickou veřejností, což svědčí o komplexním přístupu k etické problematice, která není jen otázkou lékařů a dalšího zdravotnického personálu, ale i pacientů a rodinných příslušníků.

Habilitační práce má 159 stran včetně 15 příloh hlavních prací autorky, které jsou v rámci habilitační práce dále komentované. Autorka cituje celkem 70 prací. Počet citovaných prací by jistě mohl být vyšší, nicméně vzhledem k tématu práce považuji počet citovaných prací za dostačující a značící dobrý přehled v dané problematice. Rozsahem a kvalitou předloženého souboru prací se MUDr. MgA. Kateřina Rusinová, Ph.D. řadí mezi největší odborníky na téma etiky v intenzivní medicíně nejen v České republice, ale i v zahraničí. O jejím nadnárodním působení svědčí řada mezinárodních stáží a

[Masarykova univerzita, Lékařská fakulta](#)

[Kamenice 753/5, 625 00 Brno, Česká republika](#)

[T: +420 549 49 2910](tel:+420549492910), [E: info@med.muni.cz](mailto:info@med.muni.cz), www.med.muni.cz

studií, jejich výsledky v posledních letech publikovala. O jejím nasazení vypovídá i funkce vedoucí redakční rady a zakladatelky recenzovaného časopisu Paliativní medicína a zakladatelky a hlavní organizátorky kongresu Kazuistiky v paliativní medicíně s mezinárodní účastí. Mezinárodní přesah dokládá i její pětiletá role editorky časopisu Intensive Care Medicine či od roku 2013 role recenzenta v časopisu Critical Care Medicine (Q1 dle WoS, IF 7,414).

MUDr. MgA. Kateřina Rusinová, Ph.D. je autorkou či spoluautorkou 24 prací publikovaných v časopisech s IF, přičemž vždy se jedná o IF vyšší než 0,5. Zmiňované práce byly v době vypracování habilitační práce citovány 912krát bez autocitací, z toho 572krát v posledních 5 letech.

Samotná habilitační práce začíná úvodem do problematiky etiky ve zdravotnictví se zaměřením na komunikační dovednosti lékaře, otázku smrti ve vztahu k transplantačnímu programu, velmi aktuální tematiku přiměřenosti péče a alokace vzácných zdrojů a dostupnosti péče a v neposlední řadě zmiňuje defacto průnik témat práce s pandemií SARS-CoV-2.

V druhé části práce zmiňuje výsledky předkládaného souboru prací, rozčleněné do tematických celků, odpovídajících cílům práce, přičemž ve stejných tématech následuje i třetí, diskusní část habilitační práce.

Prvním tématem je Kvalita komunikace v intenzivní péči a porozumění příbuzných hospitalizovaných pacientů. Jako první v České republice se autorka zabývala mírou porozumění předávaným informacím personálem směrem k příbuzným pacientů v intenzivní péči a vybuodovala díky multicentrickému charakteru studie se zapojením různých pracovišť dobrou základnu na možné navazující projekty a následné srovnávací studie.

Druhým tématem je diagnostika okamžiku smrti mozku při nevratné zástavě oběhu v dárcovském programu. Cílem práce autorky bylo objektivizovat empirickou zkušenost s tzv. autoresuscitací, která byla v předkládané práci pozorována ve 14% ze sledovaných pacientů, a to nejpozději ve 280s, co odpovídá empiricky dodržovanému 5-minutovému „no-touch intervalu“. Práce byla publikována v prestižním časopisu NEJM, co opět svědčí o nadnárodním významu popisovaného výzkumu. Tuto práci považuji za jednu z klinicky nejvýznamnějších prací autorky, která má přesah do mnoha medicínských oborů.

Třetím tématem souboru prací je mimo jiné zjištění potenciálu rozšíření spektra dárců orgánů o dárce se smrtí mozku stanovenou prostřednictvím nevratné zástavy oběhu. Na zmíněné téma autorka napsala kapitolu v knize Dárci orgánů.

Čtvrtým tématem souboru prací je Etické klima, konflikty a rozhodování o přiměřenosti péče, které autorka zkoumala v multicentrické mezinárodní studii, jejíž publikace má již více než 340 citací.

Poslední částí habilitační práce je shrnutí situace ohledně alokace vzácných zdrojů v období pandemie, zejména pak vyjádření k stanoviskům odborných společností.

Rozsah práce je zvolen adekvátně tématu, je zpracován s využitím dostatečného počtu citovaných publikací a obsahuje minimum překlepů, které nikterak nebrání pochopení či vyznění textu. V rámci předkládaných prací neshledávám metodické chyby ani chyby ve statistickém zpracování.

V originálních článcích jsou často výsledky prezentovány grafickou či tabelární formou. Předkládaná práce je originálním souborem prací, nevykazuje významnou podobnost se zdroji sledovanými systémem TURNITIN a jde tedy z formálního hlediska o originální práci. Předkládaný soubor prací přináší nové významné vědecké poznatky.

Otázky oponenta k obhajobě Habilitační práce:

Ve své práci opakovaně uvádíte význam komunikace v intenzivní péči, mimo jiné i ve vztahu lékař-pacient. Rozvoj této netechnické dovednosti zatím není běžnou součástí pregraduálního či postgraduálního studia lékařů, a pokud ano, tak ve velmi malém rozsahu. Jaké je z Vašeho pohledu nepodkročitelné minimum pro vzdělávání lékařů v postgraduálním vzdělávání v komunikačních dovednostech? Jaká forma je s ohledem na Vaše dosavadní zkušenosti pro výuku komunikačních dovedností ideální?

Závěr:

Doporučuji práci přijmout v předložené formě a na jejím základě doporučuji udělit titul docent pro obor Anesteziologie a resuscitace MUDr. MgA. Kateřiny Rusinové, Ph.D.

Datum vypracování oponentského posudku: 29.10.2021

.....
Doc. MUDr. Martina Kosinová, Ph.D.

Klinika dětské anesteziologie a resuscitace FN Brno a LF MU

